

Voldgrav i Vordingborg

Storstrømsbroen

GRØNSUND

Norre Vedby på Nordfalster

Farvandet mellem Falster og Sjælland ligger midt på den gamle hovedfærdselsåre mellem vest og øst i Daneriget (Danmark). Fra omladepladsen i Hedeby gik den søværts rute nord om Langeland i retning mod Grønsund, der var navnet på hele det skovkrandsede farvand nord for Falster fra indsejlingen i vest til udsejlingen ved Møen.

I den vestlige del af dette sund lå der på falstersiden en vig, hvor handelsskibene kunne søge læ, når stormene rasede; og her opstod formentlig en handelsplads, hvor frisiske søhandlende og andre falbød deres varer og omladede deres skibe, inden disse fortsatte via Stevns til Skaanes sydkyst (Skanør) og videre mod øst til Bornholm, Øland og Gotland.

Den tidlige købing, der kan have ligget på det nordvestligste Falster, blev måske navngivet af frisere eller andre vestlige handelsfolk og kaldt Cieping, der så kan være blevet til nutidens Kippinge, som på lokalsproget udtales omtrent som Cieping. Dette

synes at være den mest nærliggende forklaring på stedsnavnet. På nordsiden af Grønsund lå der ligeledes en beskyttet havn ved øen Oring (Oringe). Her anlagdes siden en borg, Oring-borg (Vordingborg), udbygget i valdemars-tiden og nu belyst via en nyåbnet museumsudstilling (Danmarks Borgcenter). Foreningen Skånsk Fremtid holder sin årlige generalforsamling i Vordingborg søndag 19. april 2015 om eftermiddagen. På det øverste foto ses den rekonstruerede og nu vandfyldte sydlige voldgrav i Vordingborg med Oringe Vig i baggrunden: Flaadens Leje i 1100-1200-årene. Storstrømsbroen over det historiske Grønsund blev indviet i 1937 og rives formentlig ned omkring 2020 for at blive erstattet af en nybygget kombineret tog- og vejforbindelse. Fotografiet af broen er taget fra Gaabense, det gamle færgested på Falster. Et ældre overfartssted mellem Falster og Sjælland lå på Farnæs, som er den nordligste del af Falster over for Farø, der har lagt navn til Farøbroerne.

Luftfotoet (farvelagt vægbillede) er taget ca. 1952 og viser i forgrunden Norre Vedby Præstegaard på Nordfalster, opført 1916, og i baggrunden indsejlingen til Cieping Vig eller blot Vigen, som den hedder lokalt (nu delvist inddæmmet). I det fjerne øjnes Knudshoved Odde.

Et lødigt værk om danske stedsnavne, skrevet af Kristian Hald og udgivet i 1965, bærer titlen "Vore Stedsnavne". Det behandler stedsnavne i Danmark og kapitel 20 specielt købstadsnavnene. På side 229 læser man: "Nogle af vore Købstæder bevarer i deres Navne Mindet om, at de er gamle Handelspladser. Det gælder først og fremmest den halve Snes Navne paa -købing: [...] Købing er ligesom det oldnordiske kaupangr blevet opfattet som en Sæmmensætning, enten med Ordet Vang (og Vænge, hvoraf den gammeldanske Sideform køpingi) eller med et Ord, der svarer til det middelnedertyske anger "Græsslette, Eng". Efter al Sandsynlighed foreligger der dog, som antaget af K.

G. Ljunggren, et gammelt Laan fra oldengelsk cieping, ceaping "Handelsplads" eller det tilsvarende frisiske Ord. Den gammeldanske Form køpingi kan da forklares ved Paavirkning fra de talrige Stedsnavne, der i gammel-dansk endte paa -ingi (se Kap. 4), og det oldnordiske kaupangr kan skyldes Omdannelse efter de norske Stedsnavne på -anger, Stavanger, Hardanger o. s. v.". Det bør her tilføjes, at der ligger en del købinger langs Skaanes sydkyst, anlagt i danevældets tid eller før, og at man på Ølands nord vestkyst finder handelspladsen Køpingsvik med rødder i vikingetid og jernalder. Noget tyder således på, at købingnavnene i særlig grad er knyttet til den vest-øst-gående skibstrafik, hvor Grønsund, dvs. hele farvandet mellem Sjælland og Falster, var en flaskehals af stor strategisk betydning. Om de arkæologiske undersøgelser i og omkring Kippinge på Falster kan man læse mere i tidsskriftet Skalk, årgang 1999, nummer 3, side 6-11.

kjh